

Valtuustoaloite osallistuvasta budjetoinnista

Kunnanhallitus 03.06.2024 § 76

Valtuutettu Juha Vornanen on tehnyt valtuustoaloitteen osallistuvasta budjetointinnista osaksi kunnan talouden suunnittelua vuonna 2025.

Kuntaliiton mukaan osallistuva budjetointi on toimintatapa, jossa kunnan asukkaat (ja kesäasukkaat) otetaan mukaan yhteisiä toimintoja koskevaan keskusteluun, suunnitteluun ja päätöksentekoon. Kuntalaisilla (ja kesäasukkailla) on ideoita, joilla voidaan kehittää kuntaa tai parantaa asumisviihtyisyyttä, mutta aloitteen tekeminen voi tuntua liian vaikealta tai idea pieniltä, että sitä ei viitsitä esittää virallista kanavaa pitkin.

Aloitteessa todetaan, että Rääkkylän valtionosuudet ovat pienentyneet ja jokainen euro on täsmäinvestointi ja osallistava budjetointi tulee nähdä yhtenä keinona kunnan kokonaistaloudellisen tilanteen huomioimiseen. Osallistuvan budjetoinnin kokeilu hyödyttäisi mm. seuraavasti:

- Kuntalaisten osallistuminen päätöksentekoon.
- Investointien kohdistaminen sinne, missä kuntalaiset kokevat saavansa suurimman hyödyn.
- Kolmannen sektorin (esim. kyläyhteisö tai järjestö) hyödyntäminen investoinnin toteutuksessa, jolloin työ kustannukset ovat pienemmät, mutta palkkioksi yhteisö saa investoinnin.
- Rääkkylä on mukana THL:n terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vertailussa, jossa kunnan on mahdollista saada ylimääräistä rahoitusta tallentamalla kunnan hyvinvoinnin eteen tehtyjä toimia TEAviisari-verkkopalveluun. Yhtenä TEAviisarin toimena on kuntalaisten vaikuttamismahdollisuudet yhteiskehittämisen kautta, johon osallistuva budjetointi lasketaan. Tällä hetkellä ko. kohdasta kunta ei saa yhtään pistettä (tilanne 2023). Kunnalle tuleva raha on tällä hetkellä n. 20 €/hlö tasolla, mutta mm. yhteiskehittämisestä saaduilla pisteillä sitä voidaan nostaa.
- Kehittämisideaan voidaan hakea ulkopuolista esim. Älykkäät kylät - hankerahoitusta, jossa vähintään kaksi toimijaa, esim. kylä ja kunta, etsivät yhdessä ratkaisua haasteeseen.

Aloitteessa esitetään, että osallistuvassa budjetoinnissa käytössä oleva raha voi olla esim. prosenttiosuus kunnan budjetista tai ennakkoon päätetty kiinteä summa ja ideointia voidaan kohdentaa haluttuun teemaan (esim. ympäristön viihtyisyys, nuoret). Summan suuruutta merkittävämpää on osallistumismahdollisuus ja saada kerättyä kehittämisideoita laajemmin.

Osallistavasta budjetoinnin toteutuksen poluksi ehdotetaan seuraavaa:

1. Osallistuvan budjetoinnin toteutuskelpoisuuden selvittäminen sekä jatkokehittäminen 2024 (kunnanjohtaja, kunnanhallitus, viranhaltijat).
 - a. Mietittävä mm. kesäasukkaiden huomioiminen, käytössä oleva resurssi, teema, tiedotus ja ohjeet, kyselyn laadinta, ideoiden käsittelyt, toteutus.
2. Vuoden 2025 talousarviossa huomioiminen.

3. 2025 alku vuosi: tiedotus ja ideoiden keruu esim, kyselyllä kunnan nettisivujen kautta.

4. Mahdolliset työpajat ideoiden toteutuskelpoisuuden arvioimiseksi ja jatkojalostamiseksi.

5. Mahdollinen kuntalaisäänestys toteutuskelpoisista vaihtoehdoista kunnan nettisivujen kautta.

6. Toteutus (mahdollinen hankerahoituksen haku).

Valmistelija: kunnanjohtaja Esko Rautiainen, puhelin 0401053001 tai sähköpositse esko.rautiainen (at) raakkyla.fi

Päätösehdotus

Kunnanhallitus kiittää kunnanvaltuutettu Juha Vornasta valtuustoaloitteesta.

Kunnanhallitus päättää, että kunta ottaa huomioon kuntalaisten osallistamisen vuoden 2025 talousarvion suunnittelussa järjestämällä kuntalaisille ja kesäasukkaille yhteisen talousfoorumi-illan.

Osallistamiseen varataan 5 000 euroa siten, että arvioinnin perusteella voittanut ehdotus/ voittaneet ehdotukset suoriutuvat kyseisestä tehtävästä siitä paremmin kuin kuntakonserni itse.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kunnanhallitus 07.10.2024 § 129
42/00.01.03.00/2024

Kuntalaisille on järjestetty sekä kotisivujen välityksellä Webropol-kysely ja "Osallistava mielenilmaisu"-kysely kirjastossa 13.6. – 20.8.2024, joista saadut palautteet ovat esityslistan oheismateriaalina.

Varsinaista talousfoorumi-iltaa ei ole ollut, mutta kunta on ollut esillä muun muassa kesäasukastapahtumassa Kivisalmen tanssilavalla 6.7.2024 ja omalla osastollaan Kukkakuhhaus-tapahtumassa 16 – 18.8.2024. Näissä tapahtumissa käydyissä keskusteluissa on pyritty mahdollisuuksien mukaan selvittämään kuntalaisten ja kesäasukkaiden toiveita.

Kuntalaisten osallistamisesta hyviä esimerkkejä ovat muun muassa Niemisen Urheilijoiden jalkapallokentän kunnostushankkeesta sekä nyt esillä olevasta Haapasalmen kyläyhdistyksen saunahankkeesta.

valmistelija: kunnanjohtaja Esko Rautiainen, puhelin 0401053001 ja sähköpostitse esko.rautiainen(at)raakkyla.fi

Päätösehdotus

Kunnanhallitus kiittää kyselyihin vastanneita henkilöitä aktiivisuudesta ja antaa hallinnolle toimeksiannon pyrkiä edistämään kuntalaisten osallistamista mukaan kunnan toimintaan ja päätöksentekoon.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.